

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Kortlægning af de resterende hindringer for mobiliteten på det indre arbejdsmarked (sonderende udtalelse)

(2009/C 228/03)

Den 27. juni 2008 anmodede det tjekkiske rådsformandskab Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg om at udarbejde en udtalelse om:

»Kortlægning af de resterende hindringer for mobiliteten på det indre arbejdsmarked« (sonderende udtalelse).

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Beskæftigelse, Sociale og Arbejdsmarkeds-mæssige Spørgsmål og Borgerrettigheder, som udpegede Vladimíra DRBALOVÁ til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 10. marts 2009.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 452. plenarforsamling den 24. - 25. marts 2009, mødet den 25. marts, følgende udtalelse med 152 stemmer for, 1 imod og 5 hverken for eller imod.

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1 Mobiliteten i Europa skal forblive et prioriteret politisk spørgsmål for EU, navnlig i en tid, hvor kontinentet står over for udfordringerne i tilknytning til globalisering og teknologisk udvikling samtidig med, at det oplever en negativ demografisk udvikling samt virkningerne af den økonomiske og finansielle krise. Den metode til forbedring af mobiliteten, der vælges, skal respektere vilkårene i de forskellige medlemsstater, men den skal også gøres til genstand for en effektiv koordinering på europæisk plan, modtage national støtte og være gennemskuelig. De vedtagne bestemmelser skal bidrage til skabelsen af et nyt retfærdigt og afbalanceret mobilitetskoncept, der er tilgængeligt for alle borgere, samt til fremme af nye mobilitetsformer.

1.2 EØSU tilslutter sig fuldt ud Kommissionens handlingsplan for mobilitet og beskæftigelse (2007-2010) og mener, at der er tale om et instrument, der gør det muligt at fjerne væsentlige hindringer og nå de mål, der er fastsat i den europæiske strategi for vækst og beskæftigelse.

1.3 Udvalget glæder sig ligeledes over, at Kommissionen i 2009 agter at offentliggøre en grønbog om mobilitet blandt unge og afventer med stor interesse resultaterne og konklusionerne af den offentlige debat.

1.4 EØSU går ind for, at potentialet i det europæiske netværk for beskæftigelsesmobilitet Eures udnyttes fuldt ud, at der vedtages foranstaltninger, der hovedsageligt har til formål at øge kvaliteten, omfanget og tilgængeligheden af de tjenester, der leveres, og af informationer, samt bevidstgøre de europæiske borgere og især de europæiske virksomheder yderligere. Parallelt hermed anbefaler EØSU Kommissionen at analysere årsagerne

til, at nogle kategorier af arbejdstagere, særlig ufaglærte eller lavtuddannede arbejdstagere, udgør en ringe andel af det samlede antal brugere af portalen.

1.5 EØSU opfordrer medlemsstaterne til at indarbejde mobilitetsaspektet i alle deres relevante politiske beslutninger og til i overensstemmelse med de integrerede retningslinjer for vækst og beskæftigelse⁽¹⁾ at medtage de mål, der er fastsat i deres nationale strategi og i deres nationale reformprogram. Medlemsstaterne bør bestræbe sig på at indføre programmer for en aktiv politik på arbejdsmarkedet til fremme af mobiliteten.

1.6 EØSU stiller sig generelt positivt til bestræbelser, der har til formål at sikre den mest effektive koordinering af socialsikringen, og lykønsker det franske rådsformandskab med de tilfredsstillende resultater, der blev opnået under forhandlingerne om ændringer til forordning (EF) nr. 883/2004⁽²⁾ i overensstemmelse med konklusionerne på drøftelserne af gennemførelsesforordningen. EØSU opfordrer igen til, at denne gennemførelsesforordning gennemføres snarest med henblik på den hurtigst mulige forbedring og forenkling, der fremmer mobiliteten i EU.

1.7 Med hensyn til anvendelsen af forordning (EF) nr. 883/2004 anbefaler Udvalget, at en af dets kommende udtalelser navnlig skal vedrøre overensstemmelsen mellem denne forordning og forordning (EØF) nr. 1612/68⁽³⁾, direktiv 2004/38/EF og de relevante afgørelser fra EF-Domstolen for at sikre en større gennemsigtighed, retssikkerhed og respekt for ligestillingsprincippet i medlemsstaterne.

⁽¹⁾ Integrerede retningslinjer for vækst og beskæftigelse (2008-2010) (KOM(2007) 803 endelig – 2007/0300 (CNS)).

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 883/2004 af 29. april 2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger (Tekst af relevans for EØS og for Schweiz) (EUT L 166 af 30.4.2004, s. 1-123) <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:166:0001:0123:DA:PDF>.

⁽³⁾ Rådets forordning (EØF) nr. 1612/68 af 15. oktober 1968 om Den Statistiske Nomenklatur for Økonomiske Aktiviteter i De Europæiske Fællesskaber (EFT L 257 af 19.10.1968, s. 2-12).

1.8 Selv om EØSU ser positivt på forslaget til direktiv om overførsel af rettigheder inden for erhvervstilknyttede pensionsordninger⁽⁴⁾, der udgør et nyt bidrag fra Kommissionen, og som har til formål at øge den grænseoverskridende mobilitet i EU, har det dog store forbehold over for indholdet. Udvalget mener, at direktivets indhold i realiteten ikke bidrager til at fjerne de vigtigste hindringer for den grænseoverskridende mobilitet med hensyn til overførsel af pensionsrettigheder og dobbeltbeskatning af disse. Forslaget indeholder endvidere andre bestemmelser, der medfører en stigning i udgifterne til forvaltning af pensionsordningerne og truer deres fremtidige udvikling.

1.9 I overensstemmelse med resultaterne i rapporten fra juli 2008 om fordelene ved Europass anbefaler Udvalget Kommissionen at analysere årsagen til, at lavtuddannede personer udgør en ringe andel af det samlede antal brugere. Udvalget opfordrer ligeledes til en fuldstændig udnyttelse af potentialet i alle instrumenterne under Europass, særlig Europassmobilitetsbevis, gennem en bedre koordinering på europæisk plan, national støtte, deltagelse af alle berørte aktører og en større gennemsigtighed. Hvad angår den europæiske referenceramme for kvalifikationer, finder udvalget det vigtigt, at denne kombineres med det europæiske meritoverførselssystem for videregående uddannelser, erhvervsuddannelser og almen uddannelse. For at den europæiske referenceramme for kvalifikationer kan medføre en merværdi, er det vigtigt, at den forbliver enkel, og at den effektivt hjælper virksomhederne med at finde den udenlandske arbejdskraft, de har behov for.

1.10 EØSU hilser den anden rapport fra Kommissionen af 18. november 2008 om overgangsperioder vedrørende de nye medlemsstater velkommen og opfordrer dem, der stadig anvender en overgangsordning for fri bevægelighed for personer, til at respektere konklusionerne i rapporten samt de procedurer, der følger af traktaterne. Der er her tale om en forudsætning for, at begrebet »retfærdig mobilitet« (»*fair mobility*«) kan anvendes, og at social dumping og sort arbejde kan forhindres.

1.11 Udvalget konstaterer med tilfredshed, at Kommissionen både har besluttet at nedsætte et ekspertudvalg vedrørende udstationerede arbejdstagere, som skal behandle de tekniske spørgsmål knyttet til anvendelsen af direktivet, og at arbejdsmarkedets parter er indbudt til at udarbejde en fælles analyse af virkningerne af Domstolens afgørelser.

⁽⁴⁾ Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om en styrkelse af retten til at overføre supplerende pensionsrettigheder - Gennemførelse af Fællesskabets Lissabon-program (KOM(2005) 507 endelig - 2005/0214 (COD)).

1.12 Udvalget henleder opmærksomheden for den forsinkede gennemførelse af direktiv 2005/36/EF om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer i medlemsstaterne (ikrafttrædelsesdato: 27.10.2007).

1.13 EØSU mener, at det lovgivningsforslag, som Kommissionen har fremsat, og som sigter mod at fremme økonomisk migration for statsborgere fra tredjelande, er udtryk for en ekstra indsats fra Kommissionens side for at fremme mobilitet og økonomisk migration i Europa. De rettigheder og forpligtelser, som tredjelandstatsborgere tillægges i medfør af forslaget til direktiv, udgør et godt udgangspunkt for indvandringslovgivningen, som skal dække alle kategorier af indvandrede arbejdstagere. EØSU mener, at den overgangsordning, som midlertidigt begrænser den fri bevægelighed for arbejdstagere fra de nye medlemsstater, er en undtagelse, som hurtigt bør afskaffes⁽⁵⁾.

1.14 EØSU respekterer fuldt ud Europas arbejdsmarkedsparters uafhængighed og forventer, at de bidrager aktivt til en forøgelse af mobiliteten med det formål at forbedre situationen på arbejdsmarkedene og styrke EU's konkurrenceevne.

1.15 EØSU opfordrer medlemsstaterne og Kommissionen til at arbejde sammen om at udforme, iværksætte, overvåge og evaluere ikke-diskriminerende sociale genindslusningsprogrammer med sigte på borgere og deres familier, som vender tilbage til lande, som de har levet eller boet i, efter at have arbejdet i en vis periode i en anden medlemsstat.

2. Indledning

2.1 Kommissionen gjorde 2006 til *det europæiske år for arbejdstageres mobilitet*. Dette initiativ var møntet på at øge borgernes bevidsthed om beskæftigelsesmulighederne i EU og om deres rettigheder og privilegier.

2.2 Borgernes mobilitet, i form af retten til fri bevægelighed, er forankret i Det Europæiske Fællesskabs primærret. Den er desuden et af de vigtige mål i Lissabonstrategien og en af retningslinjerne i *de integrerede retningslinjer for vækst og beskæftigelse*⁽⁶⁾.

⁽⁵⁾ EØSU's udtalelse om »Forslag til Rådets direktiv om indrejse- og opholdsbetingelser for tredjelandstatsborgere med henblik på højt kvalificeret beskæftigelse«, ordfører: Luis Miguel Pariza Castaños (EUT C 27 af 3.2.2009).

⁽⁶⁾ Integrerede retningslinjer for vækst og beskæftigelse (2005-2008), retningslinje nr. 20 (KOM(2005) 141 endelig - 2005/0057 (CNS)).

2.3 Dette initiativ, som ligger i forlængelse af en lang række tidligere foranstaltninger i EU, herunder *aktionsplanen vedrørende kvalifikationer og mobilitet* (7), som Kommissionen vedtog i 2002, mundede ud i den ny *europæiske handlingsplan for jobmobilitet (2007-2010)* (8), som afspejler den ny virkelighed og de udfordringer, som Europa i øjeblikket står overfor.

2.4 Den Tjekkiske Republik varetager rådsformandskabet for EU i første halvår af 2009, og det vigtigste motto er »Europa uden barrierer«. Derfor har det tjekkiske rådsformandskab anmodet EØSU om at udarbejde fire sonderende udtalelser med henblik på at påvise de hindringer, der fortsat findes på forskellige områder af EU's indre marked. Et af de undersøgte områder er arbejdskraftens mobilitet i Europa.

2.5 Det tjekkiske rådsformandskab fortsætter sine bestræbelser på at øge arbejdstagernes mobilitet i Europa. Formandskabet vil inden for rammerne af sine prioriteter i videst muligt omfang gennemføre arbejdstagernes fri bevægelighed i EU, fremme og øge arbejdskraftens faglige og geografiske mobilitet på det indre marked samt færdiggøre moderniseringen af reglerne for samordning af de socialsikringsordninger, der gælder for migrerende arbejdstagere.

2.6 Det tjekkiske rådsformandskab understreger, at de nuværende overgangsperioder for arbejdstagernes fri bevægelighed har nogle negative følger. Formandskabet vurderer, at den fulde udnyttelse af arbejdskraftens potentiale og et smidigere europæisk arbejdsmarked udgør væsentlige elementer i Lissabonstrategien.

3. Generelle bemærkninger

3.1 Det fremgår af Kommissionens rapport om beskæftigelsen i Europa i 2008, at den solide økonomiske aktivitet, der startede i EU i 2006, gav lovende resultater i 2007: en vækst i BNP på 3,1 % og oprettelse af 3,5 mio. nye arbejdspladser. Beskæftigelsen er vokset i alle EU's medlemsstater

(7) Rapport fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget - Kommissionens endelige rapport om gennemførelsen af Kommissionens aktionsplan vedrørende kvalifikationer og mobilitet (KOM(2002) 72 endelig af 13.2.2002) (KOM(2007) 24 endelig).

(8) Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget - Mobilitet, et instrument til at skabe flere og bedre job: Den europæiske handlingsplan for jobmobilitet (2007-2010) (KOM(2007) 773 endelig).

undtagen Ungarn, og den gennemsnitlige beskæftigelsesgrad i EU var på 65,4 % i 2007. Arbejdsløsheden har stabiliseret sig under 10 % undtagen i Slovakiet. De to udvidelsesbølger i 2004 og 2007 har haft en positiv virkning på den europæiske økonomi og har ikke forstyrret arbejdsmarkedet i EU-15. Det fremgår af statistikkerne, at der er synergi mellem arbejdsmarkedets effektivitet, produktiviteten og beskæftigelsens kvalitet.

3.2 I 2008 ramte en alvorlig finanskriser EU. Husholdningerne og virksomhederne står over for et stort pres. Det samme gælder på det sociale område. De økonomiske udsigter tyder på, at man nærmer sig nulvækst og risiko for økonomisk nedgang i EU i 2009. Euroområdet og nogle medlemsstater er allerede inde i en lavkonjunktur. I december vedtog Det Europæiske Råd en *europæisk økonomisk genopretningsplan* (9), som omfatter 10 foranstaltninger inden for fire prioriterede områder, herunder et omfattende europæisk initiativ til støtte for beskæftigelsen.

3.3 Den permanente udfordring, som Europa og EU står over for, er den aktuelle negative demografiske tendens og arbejdskraftens aldring, hvilket i fremtiden vil få en afgørende indvirkning på Europas konkurrenceevne. For at afhjælpe denne situation må der indføres en både kompleks og i den nuværende økonomiske situation meget følsom fremgangsmåde. De enkelte medlemsstater sammensætter hver især deres egen buket af politikker, der skal styrke markedernes, herunder arbejdsmarkedets, funktion. Der lægges særlig vægt på de sårbare kategorier på arbejdsmarkedet, dvs. ældre arbejdstagere, unge, indvandrere og handicappede. I den henseende viser Kommissionens meddelelser, at EU stadig skal gøre fremskridt i gennemførelsen af den eksisterende lovgivning vedrørende anvendelsen af princippet om ikke-diskrimination (10).

3.4 Derfor er en ny dynamik på de europæiske arbejdsmarkeder og støtte til arbejdskraftens mobilitet i Europa også i fremtiden et af de vigtigste elementer i den europæiske beskæftigelsesstrategi. Til trods for Kommissionens og medlemsstaternes samlede initiativer og aktioner lever mobiliteten fortsat ikke op til hverken det indre markeds krav eller til det mål, som EU satte sig i Lissabon (i 2000), nemlig at Europa skal blive den mest konkurrencedygtige videnbaserede økonomi i verden.

3.5 Kommissionens nye handlingsplan til fordel for mobiliteten for 2007-2010 har til formål at analysere situationen under hensyntagen til de udfordringer, der er forbundet med globaliseringen, de demografiske ændringer og udviklingen af ny teknologi, at fjerne hindringerne for mobiliteten i Europa, at påvise nye tendenser i mobilitetsformerne og at fastsætte de nødvendige aktioner.

(9) En europæisk økonomisk genopretningsplan (KOM(2008) 800 af 26.11.2008).

(10) Rådets direktiv 2000/78/EF af 27. november 2000 om generelle rammebestemmelser om ligebehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv.

3.6 Kommissionen koncentrerer sig i sin plan navnlig om:

- at forbedre lovgivningen og den aktuelle administrative praksis; aktionerne er udformet med det formål at tilpasse fællesskabslovgivningen til behovene og situationen i øjeblikket, at styrke TRESS-nettets⁽¹⁾ status og analytiske kapacitet og at styrke det administrative samarbejde og procedurerne mellem de nationale institutioner og de offentlige myndigheder
- at øge politisk bistand til mobilitet fra de offentlige myndigheder på alle niveauer, navnlig via investeringer i programmer, der allerede findes på nationalt, regionalt og lokalt plan, og via indførelse af passende mekanismer til fremme af arbejdskraftens mobilitet
- at styrke, støtte og forbedre kvaliteten af Eures'⁽²⁾ tjenester og styrke den strategiske dimension gennem en styrkelse af det analytiske potentiale med hensyn til mobilitetsstrømme og ændringer på arbejdsmarkedet
- at skabe større forståelse for fordelene ved mobilitet via innovative aktiviteter, ændringer af informationsprocedurerne og indførelse af eksempler på god praksis.

3.7 Det Europæiske Institut til Forbedring af Leve- og Arbejdsvilkårene (Eurofound), som er et af Kommissionens agenturer, der fungerer på et trepartsgrundlag, er blevet en enestående platform for analyser og undersøgelser til støtte af mobilitet i Europa, påvisning af eksisterende hindringer samt de nye udfordringer i tilknytning til de ændringer, der sker på arbejdsmarkedet.

3.8 Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg har hidtil ikke udarbejdet nogen kompleks udtalelse om mobiliteten og de aktuelle hindringer, den støder på i Europa. EØSU har dog inden for rammerne af sine beføjelser som rådgivende organ for Kommissionen reageret utvetydigt på alle budskaber og alle initiativer fra Kommissionen, som vedrører arbejdskraftens bevægelighed i Europa, og har udarbejdet en række betydningsfulde udtalelser⁽¹³⁾.

⁽¹⁾ TRESS - Training and Reporting in European Social Security.

⁽²⁾ EURES - European Employment Services.

⁽³⁾ Jf. EØSU's udtalelse »Fri bevægelighed og ophold for arbejdstagere«, ordfører: Gianni Vinay (EFT C 169 af 16.6.1999); EØSU's udtalelse om »Kommissionens forslag til Rådets forordning (EF) om koordineringen af de sociale sikringsordninger«, ordfører: José Isaias Rodríguez García-Caro (EFT C 75 af 15.3.2000); EØSU's udtalelse om »Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om unionsborgernes og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område«, ordfører: José Isaias Rodríguez García-Caro (EFT C 149 af 21.6.2002); EØSU's udtalelse om »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om de nærmere regler til gennemførelse af forordning (EF) nr. 883/2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger«, ordfører: Wolfgang Greif (EUT C 324 af 30.12.2006).

3.9 Arbejdsmarkedets parter spiller også en vigtig rolle. De mener, at mobiliteten i Europa og fjernelse af hindringerne for den har afgørende betydning, og indarbejdede derfor dette emne i deres *fælles arbejdsprogram for perioden 2003-2005*. Andre tilknyttede initiativer, som de har udviklet, og tekster, de har udarbejdet i fællesskab, har ligeledes bidraget til påvisningen af visse hindringer for mobiliteten i EU.

4. Fakta og tal: Eurofound's undersøgelse

4.1 Eurofound's analyse gennemført på grundlag af resultater fra Eurobarometer⁽¹⁴⁾ afslører en række elementer, der er grundlæggende for forståelse af de europæiske borgeres adfærd og tanker omkring mobilitet og indvandring i Europa:

- De europæiske borgere mener stadig, at deres »frihed til at rejse og arbejde i EU« er den vigtigste fordel og det vigtigste resultat af den europæiske integration (53 % af de adspurgte).
- Til trods for institutionernes og EU's borgeres store støtte til tanken om mobilitet i Europa er der stadig bekymring i medlemsstaterne med hensyn til de eventuelle konsekvenser, som en økonomisk migration fra de nye medlemsstater kan medføre.
- Kun omkring 2 % af de europæiske arbejdstagere (EU-25) er født i en anden medlemsstat end den, hvor de i dag varetager et job.
- Næsten 4 % af den europæiske befolkning har allerede boet i en anden medlemsstat, mens 3 % på et eller andet tidspunkt har boet uden for EU.

4.1.1 **Med hensyn til geografisk mobilitet** fremgår det af undersøgelsen, at den grænseoverskridende mobilitet i Europa ikke er særlig stor. Resultaterne tyder på, at europæerne i gennemsnit opholder sig 10 år på samme adresse, idet denne periode er relativt kortere for unge voksne og meget længere for ældre mennesker. Ifølge undersøgelsen kan der ikke forventes radikale ændringer inden for den nærmeste fremtid.

⁽¹⁴⁾ Mobiliteten i Europa: Eurobarometerundersøgelse gennemført i 2005 af den geografiske mobilitet og mobiliteten på arbejdsmarkedet, Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikation, 2006.

4.1.2 **Mobilitet begrundes** fortsat **hovedsageligt** ud fra et ønske om at lære nye mennesker og nye steder at kende. For mere end en tredjedel (38 %) af dem, der har planer om at flytte til udlandet, er den økonomiske motivation (penge, beskæftigelses kvalitet) fremherskende. I de nye medlemsstater er den økonomiske motivation fremherskende, men overvejelserne i tilknytning til beskæftigelse er vigtigere end ønsket om at drage fordel af (eller misbruge) de sociale ordninger eller offentlige tjenesteydelser af bedre kvalitet. Tværtimod er **den vigtigste faktor, der afskrækker** folk i forbindelse med mobilitet, frygten for at miste sociale forbindelser (ved at begrænse kontakten med familien og miste dens støtte). Blandt de øvrige begrænsende faktorer kan ligeledes nævnes boligforholdene samt kvaliteten af sundhedsydelser og -pleje.

4.1.3 **Kommende udfordringer.** Geografisk mobilitet er fortsat EU's vigtigste mål. En for begrænset mobilitet kan være synonym med begrænset tilpasningsevne og konkurrenceevne. Omvendt kan en alt for omfattende mobilitet mellem fattige regioner og rigere regioner have indflydelse på arbejdsmarkedet (mangel på kvalificeret arbejdskraft, stigning i arbejdsløsheden, hjerneflugt).

4.1.4 En vigtig kilde til faktuelle oplysninger er i denne henseende den undersøgelse, der er offentliggjort af Kommissionens GD for Beskæftigelse med titlen: »*Geographic mobility in the European Union: Optimising its economic and social benefits*»⁽¹⁵⁾. Ifølge denne undersøgelse forfølger politikerne med henblik på styrkelsen af geografisk mobilitet to mål: 1) forbedring af de fordele, der forventes i forbindelse med mobilitet, og 2) mindskelse af de udgifter, der er forbundet hermed for den enkelte. Undersøgelsen fokuserer først og fremmest på det økonomiske aspekt af geografisk mobilitet og dennes bidrag til at udligne forskellene mellem de regionale arbejdsmarkeder (beskæftigelse, realløn, arbejdskraftmangel).

4.1.5 **Med hensyn til mobilitet** er det gennemsnitlige antal stillinger i løbet af et karriereløb 3,9. Den gennemsnitlige varighed af hver af disse stillinger er 8,3 år. I det forløbne år skiftede 8 % job, 32 % havde gjort det i løbet af de fem foregående år og 50 % i løbet af det seneste tiår.

4.1.6 Med hensyn til fremtidsudsigterne viste den pågældende undersøgelse, at 41 % af de adspurgte forventede at skifte arbejdsgiver inden for de kommende fem år, at 54 % af de adspurgte ikke forventede at skifte stilling, og at de resterende 5 % ikke havde truffet nogen beslutning. Det er muligt at udlede tre grundlæggende årsager til, at folk forventer at skifte arbejdsgiver inden for de kommende fem år: ønsket om ændring og den frivillige beslutning, den ufrivillige beslutning eller den neutrale beslutning, der træffes som følge af omstændighederne.

4.1.7 Det fremgår af undersøgelsen, at 65 % af det samlede antal forventede skift fra et job til et andet i løbet af de kommende fem år sker på grundlag af en frivillig beslutning. Den frivillige mobilitet fra et job til et andet bidrager til en bedre udvikling af arbejdstagernes kompetence og styrker deres beskæftigelsesegnethed, samtidig med at den forbedrer deres karriereudsigter og løn.

4.1.8 En undersøgelse med titlen »*Job mobility in the EU: Optimising its Social and Economic Benefits*»⁽¹⁶⁾ har givet nogle interessante resultater. Denne undersøgelse fungerer som oplæg til debat mellem medlemsstaterne om spørgsmålet om, hvordan den erhvervmæssige mobilitet kan optimeres ud fra et økonomisk og socialt synspunkt. I undersøgelsen analyseres situationen og forskellene i EU-27, de økonomiske faktorer, der hænger direkte sammen med produktivitet, lønninger, innovation og beskæftigelse, observeres, ligesom faktorer, der hænger sammen med beskæftigelses kvalitet og social samhørighed, observeres.

5. Særlige bemærkninger

5.1 Samtlige initiativer og bestemmelser, der har til formål at fremme og styrke den erhvervmæssige mobilitet og forbedre overensstemmelsen mellem udbud og efterspørgsel på arbejdsmarkedet, er afgørende i to henseender. Disse foranstaltninger kan ikke blot optimere arbejdsmarkedernes funktion og afhjælpe manglerne på dem. De kan også bidrage væsentligt til realiseringen af målene i den europæiske strategi for vækst og beskæftigelse.

5.2 De europæiske borgere tror ganske vist på deres frie bevægelighed, og et stort flertal blandt dem erkender, at det ikke længere er realistisk at regne med, at de kan bestride det samme job gennem hele livet, men resultaterne af undersøgelsen viser, at der stadig findes mange hindringer, der står i vejen for arbejdstagernes frie bevægelighed mellem landene eller forhindrer dem i at overvinde problemerne med at finde et nyt og bedre job.

5.3 Blandt de **talrige hindringer for mobiliteten** kan nævnes:

- begrænset kendskab til fremmede sprog
- ringe eller utilstrækkeligt udviklede kompetencer og kundskaber
- manglende anerkendelse af uddannelse og faglige kvalifikationer erhvervet i andre medlemsstater
- juridiske og administrative hindringer

⁽¹⁵⁾ Undersøgelse af »*Geographic mobility in the European Union: Optimising its economic and social benefits*», april 2008, Kommissionen, GD Beskæftigelse. Kontrakt VT/2006/042.

⁽¹⁶⁾ Undersøgelse med titlen »*Job mobility in the EU: Optimising its Social and Economic Benefits*» (Erhvervmæssig mobilitet i EU: optimering af de sociale og økonomiske fordele i forbindelse hermed), april 2008, Dansk Teknologisk Institut. Kontrakt VT/2006/043.

- de problemer, som ægtefæller har med hver især at finde fast beskæftigelse
- de spredte informationer om jobuddbuddet eller den manglende gennemskuelighed med hensyn til mulighederne for uddannelse og beskæftigelse
- dårlige transportinfrastrukturer
- det ringe udbud på boligmarkedet
- og på det seneste også manglende tillid og fremmedhad.

5.4 For at fremme mobiliteten i Europa er det nødvendigt at fjerne en række vedholdende hindringer. EØSU mener, at **politikkerne til styrkelse af arbejdstagernes mobilitet for at være effektive skal omfatte følgende nøgleelementer:**

5.4.1 For det første er det nødvendigt at sikre **en bedre bevidstgørelse** om hindringerne for geografisk og erhvervs-mæssig mobilitet og om de støtteforanstaltninger, der har til formål at fjerne dem. De senere år er der ganske vist blevet udfoldet bestræbelser i Europa på at påvise hindringerne for arbejdstagernes mobilitet og på at afhjælpe dem, men det vil være relevant at gennemføre undersøgelser både på europæisk plan og i medlemsstaterne for at få et indtryk af omfanget, kendetegnene eller de afgørende faktorer, der hindrer den økonomiske mobilitet, og at evaluere deres økonomiske betydning.

5.4.2 For det andet er det afgørende at øge **fleksibiliteten på arbejdsmarkedene i Europa**. Erfaringen viser, at de lande, hvis arbejdsmarked er mest fleksible, nyder godt af en større erhvervs-mæssig mobilitet og bedre resultater på beskæftigelsesområdet. I den henseende skal mobilitet forstås som et af de elementer, der gør det muligt at nå frem til en forbedring af beskæftigelsen, arbejdstagernes tilpasningsevne og virksomhedernes konkurrenceevne i en globaliseret verden. Arbejdet skal tilrettelægges, så det bedre svarer til virksomhedernes og arbejdstagernes behov, hvilket også kan bidrage til at styrke mobiliteten mærkbart.

5.4.3 For det tredje er det absolut nødvendigt at **tilpasse uddannelsessystemerne** til arbejdsmarkedets behov. Et system med en effektiv livslang læring bør styrkes. I vore dage er arbejdsmarkedene i stadig højere grad udsat for hurtige ændringer og efterspørgsel efter nye kvalifikationer. Et voksende antal mennesker skal tilpasse sig udviklingen i deres

arbejde og deres karriere, navnlig ved at erhverve nye og forskelligartede kvalifikationer. Den enkelte skal derfor være i stand til at udvikle og forbedre sine kompetencer for at bevare sin beskæftigelsesegnethed og tilpasse sig udviklingen på arbejdsmarkedet. En række initiativer bør i denne forbindelse styrkes. Det drejer sig navnlig om følgende:

- At sikre, at den enkelte er i besiddelse af den fornødne viden og de krævede færdigheder, allerede inden de har afsluttet deres uddannelse.
- At motivere den enkelte til også selv at påtage sig ansvaret for forbedringen af sine færdigheder hele livet og tilvejebringe de rammebetingelser, der gør det muligt at efteruddanne sig.
- At gøre uddannelserne mere tiltrækkende, mere fleksible og bedre tilpasset behovene på arbejdsmarkedet.

— I denne forbindelse bør der lægges særlig vægt på visse kategorier af arbejdstagere: unge og ældre arbejdstagere.

— At anvende partnerskabsprincippet mellem de berørte parter dvs. staten, arbejdsmarkedets parter, undervisningsanstalter og virksomheder.

5.4.4 For det fjerde bør de **socialle sikringsordninger videreudvikles**, så det bliver mere tiltrækkende og lettere for arbejdstagerne at bevæge sig mellem de forskellige situationer på arbejdsmarkedene i EU, og så folk ikke hindres i at rejse til andre medlemsstater for at finde et bedre job. I denne forbindelse henviser EØSU til sin udtalelse om anvendelsen af princippet om flexicurity, navnlig med henblik på forbedring af den enkeltes beskæftigelsesegnethed for at sætte den enkelte i stand til bedre at tilpasse sig udviklingen på arbejdsmarkedene og få tilbud om bedre beskæftigelse. Alt i alt drejer det sig om at skabe nye arbejdspladser og støtte arbejdstagere i forbindelse med forandringer i karrieren, så deres muligheder for succes på arbejdsmarkedet øges. Erfaringen viser, at det vigtigste mål i øjeblikket går ud på at fremme beskæftigelsen af personer ved at fjerne administrative hindringer og investere i færdigheder og i aktive beskæftigelsespolitikker frem for at vælge en passiv stigning i ydelserne.

5.4.5 For det femte bør de **lovgivningsmæssige, administrative og skattemæssige hindringer**, der begrænser den geografiske og erhvervs-mæssige mobilitet, afhjælpes ved at:

- gennemføre bestemmelser om fri bevægelighed for arbejdstagere for at sikre ikke-diskriminerende adgang til beskæftigelse

- tilskynde medlemsstaterne til at sikre en hurtigere og mere konsekvent anvendelse af direktiv 2005/36/EF om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer⁽¹⁷⁾ og til at skabe en europæisk ramme for erhvervsmæssige kvalifikationer
- træffe foranstaltninger til at forhindre dobbeltbeskatning af de supplerende pensionsordninger
- løse problemerne i tilknytning til forbuddet mod enhver forskelsbehandling begrundet i nationalitet på det skattemæssige område (og i forbindelse med sociale ydelser)
- være særlig opmærksomme på personer med et handicap i forbindelse med fjernelse af hindringerne for mobilitet.
- tage højde for de særlige behov, der gør sig gældende for kvinder med børn og pasningskrævende personer.

5.4.6 For det sjette bør de europæiske borgere have let adgang til informationer af god kvalitet om mulighederne for beskæftigelse og uddannelse. Der findes en stor mængde data om leve- og arbejdsvilkår, men de informationer, der vedrører mulighederne for uddannelse og beskæftigelse, prioriteres ikke. De findes ofte ikke eller er vanskeligt tilgængelige. Det europæiske informationssystem, der frembyder muligheder for beskæftigelse og uddannelse, er vigtigt for borgerne og virksomhederne, så de kan træffe det rigtige valg, når det drejer sig om at udvikle færdigheder, gribe muligheder og således styrke den erhvervsmæssige mobilitet. I denne forbindelse kan **Eures**-webstedet spille en **væsentlig og positiv rolle**. Webstedet er dog i øjeblikket ikke tilstrækkeligt synligt, og borgerne og især virksomhederne har et begrænset kendskab hertil. I denne forbindelse bør en forbedring af oplysningerne om specifikke emner, som f.eks. ændringer eller tilpasninger af de sociale ydelser (afhængigt af om de er lovbestemte eller supplerende) i tilfælde af erhvervsmæssig og geografisk mobilitet, prioriteres. Eksempelvis ville det i forbindelse med de erhvervstilknyttede pensionsordninger være hensigtsmæssigt at få adgang til oplysninger om omfanget af de erhvervede rettigheder, den anvendte beskatningsordning, retningslinjerne for overførsel samt omkostningerne og fordelene i tilknytning til hvert enkelt alternativ osv.⁽¹⁸⁾

5.4.7 For at fremme mobiliteten bør der endelig udvikles initiativer for at forbedre **forholdene på boligmarkedet** samt **transportinfrastrukturen**. Det er af afgørende betydning, at

⁽¹⁷⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/36/EF af 7. september 2005 om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer.

⁽¹⁸⁾ Kommissionen har allerede i den henseende iværksat en række konkrete aktioner, der vil gøre det muligt at bevidstgøre de europæiske borgere og formidle forståelige oplysninger om deres rettigheder og pligter for så vidt angår socialsikring i EU-landene (brochurer, håndbøger, videofilm).

folk kan finde en passende bolig til en overkommelig pris i de områder, hvor beskæftigelsesmulighederne findes. For at arbejdstagerne kan blive mere mobile, er det ligeledes centralt at fremme effektive og fleksible transportinfrastrukturer. Medlemsstaterne skal være opmærksomme på omkostninger i tilknytning til indvandring og oprette og anvende stimulerende systemer, der henvender sig til mobile jobsøgende.

5.5 I 2004 og 2007 fandt der **udvidelser** sted, der gav EU henholdsvis ti og to nye medlemsstater, og som startede debatten om åbning af grænserne og fri bevægelighed for arbejdstagere. Konklusionerne på de undersøgelser, som Eurofound har foretaget, bekræfter, at migranterne fortsat forlader Østeuropa for at rejse til Vesteuropa, men den geografiske mobilitet er lav og af midlertidig karakter.

5.5.1 De medlemsstater, der endnu anvender overgangsperioder i deres forbindelser med de medlemsstater, der tiltrådte EU i 2004, skal inden den 1. maj 2009 oplyse, om de agter at gå ind i tredje fase og fortsat anvende disse perioder i yderligere to år. Hvad angår Rumænien og Bulgarien skulle medlemsstaterne oplyse deres planer inden den 31. december 2008⁽¹⁹⁾. EØSU glæder sig derfor over den anden meddelelse fra Europa-Kommissionen af 18. november 2008 om rapporten om, hvordan de i tiltrædelsestraktaten omhandlede overgangsbestemmelser fungerer⁽²⁰⁾, en meddelelse, der i det væsentlige blot bekræfter konklusionerne i den første evalueringsrapport fra 2006⁽²¹⁾. Det fremgår klart af konklusionerne i den anden meddelelse, at åbningen af arbejdsmarkedene for arbejdstagere fra de nye medlemsstater har haft en tydelig positiv indvirkning både på værtslandets økonomi og for EU som helhed.

5.5.2 Enhver beslutning, der har til formål at ændre overgangsperioderne, skal gennemføres på nationalt plan og skal baseres på faktuelle analyser. EØSU mener dog, at man ved at ophøre med at anvende disse overgangsperioder i 2009 bidrager til skabelsen af fleksible arbejdsmarkeder, der er åbne for alle, til nedbringelsen af sort arbejde og til bekæmpelsen af fattigdom i Europa.

⁽¹⁹⁾ Grækenland, Spanien, Ungarn og Portugal har allerede mildnet deres restriktioner for den frie bevægelighed for arbejdstagere fra disse lande.

⁽²⁰⁾ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget - Konsekvenserne af arbejdskraftens frie bevægelighed som følge af udvidelsen af EU - Rapport om første fase (1. januar 2007 - 31. december 2008) af de overgangsordninger, der er fastsat i tiltrædelsestraktaten fra 2005, og i overensstemmelse med overgangsordningen i tiltrædelsestraktaten fra 2003 (KOM(2008) 765 endelig).

⁽²¹⁾ Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget - Rapport om, hvordan de overgangsordninger, der er fastsat i tiltrædelsestraktaten fra 2003, har fungeret i perioden 1. maj 2004 - 30. april 2006 (KOM(2006) 48 endelig).

5.5.3 Opretholdelsen af overgangsperioder kan endvidere begrænse den praktiske gennemførelse af Artikel 69 i forordning nr. 1408/71 om samordning af sociale sikringsordninger (som giver ledige ret til fortsat at modtage understøttelse fra den medlemsstat, der har beføjelse til at udbetale understøttelsen, mens vedkommende søger beskæftigelse i en anden medlemsstat).

5.6 **Udstationering af arbejdstagere** i forbindelse med liberaliseringen af tjenesteydelser i Europa. Fordelene ved et velfungerende indre marked er vigtige for virksomhederne, arbejdstagerne, borgerne og økonomien som helhed. Det bidrager til virksomhedernes vækst og forbedrer adgangen til et arbejdsmarked, der fremover tæller omkring 500 mio. mennesker og omkring 30 lande (takket være Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde). De europæiske virksomheder står over for voksende konkurrence og har styrket deres stilling på verdensmarkedet. Det nye direktiv om tjenesteydelser i det indre marked er et grundlæggende instrument for videreførelsen af liberaliseringsprocessen.

5.6.1 Kommissionen har i denne forbindelse offentliggjort to meddelelser⁽²²⁾ om udstationering af arbejdstagere inden for rammerne af bestemmelserne om tjenesteydelser. Målet med disse meddelelser var at analysere situationen og give medlemsstaterne visse retningslinjer, så de anvender og fortolker EF-Domstolens domme korrekt. Det drejede sig endvidere om at undersøge komplementariteten mellem de to instrumenter og om at optimere de fordele, som den nuværende beskyttelse af udstationerede arbejdstagere indebærer.

5.6.2 Udvalget glæder sig i overensstemmelse med sin tidligere udtalelse af 29. maj 2008⁽²³⁾ over Kommissionens beslutning 2009/17/EF⁽²⁴⁾ om at oprette et ekspertudvalg på højt plan vedrørende udstationering af arbejdstagere. Dette udvalg skal lette

(22) Meddelelse fra Kommissionen om »Retningslinjer for udstationering af arbejdstagere som led i udveksling af tjenesteydelser« (KOM(2006) 159) og meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om »Udstationering af arbejdstagere som led i udveksling af tjenesteydelser - Maksimering af fordele og potentiale og sikring af arbejdstageres beskyttelse« (KOM(2007) 304 endelig).

(23) EØSU's udtalelse om »Udstationering af arbejdstagere som led i udveksling af tjenesteydelser - Maksimering af fordele og potentiale og sikring af arbejdstageres beskyttelse«, ordfører: An Le Nouail Marlière (EUT C 224 af 30.8.2008, s. 95–99).

(24) EUT L 8 af 13.1.2009, s. 26–28.

overblikket, anskuelliggørelsen og udvekslingen af velgennemprøvede fremgangsmåder samt gennemførelsen af indgående undersøgelser og løsning af problemer knyttet til direktivet. Arbejdsmarkedets repræsentanter vil også blive inddraget i processen.

5.6.3 Nogle af EF-Domstolens seneste afgørelser (i sagerne Laval⁽²⁵⁾, Viking⁽²⁶⁾, Rüffert⁽²⁷⁾), vedrørende direktiv 96/71 om udstationering af arbejdstagere førte til kontroverser vedrørende udvalget Kommissionens og det franske rådsformandskabs forslag fra oktober 2008 om, at de europæiske arbejdsmarkedsparter i fællesskab udarbejder en analyse, der kunne føre til en fuldstændig evaluering af de juridiske, økonomiske og sociale konsekvenser af sådanne afgørelser.

5.7 **Samordning og modernisering af de sociale sikringsordninger.** Den lovgivningsmæssige ramme, der sikrer samordning af de sociale sikringsordninger, er et vigtigt instrument til fremme af mobiliteten i EU. Den nuværende forordning 1408/71⁽²⁸⁾ erstattes af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 883/2004, vedtaget i april 2004. Det fremgår af artikel 89, at de nærmere regler for denne forordnings gennemførelse fastsættes i en senere forordning. Denne tekst (KOM(2006) 16)⁽²⁹⁾ blev først forelagt i januar 2006. Den nye gennemførelsesforordning sigter i princippet mod at forenkle og rationalisere de retlige og administrative bestemmelser, mod at klarlægge rettigheder og forpligtelser for alle dem, der deltager i samordningen af sociale sikringsordninger, mod at indføre mere effektive og hurtigere procedurer med henblik på udveksling af data og endelig mod at nedbringe omkostningerne.

5.7.1 I en udtalelse offentliggjort i 2006⁽³⁰⁾ mener EØSU, at det nye forslag udgør et fremskridt i retning af en forbedring af den frie bevægelighed i EU. Forslaget til forordning indebærer en række forenklinger, afklaringer og forbedringer. EØSU stiller sig navnlig positivt til en udvidelse af personkredsen og det saglige anvendelsesområde og til alle de regler, der sigter mod at styrke samarbejdet mellem de institutioner, der forvalter socialsikringen.

(25) EF-Domstolen, sag C-341/05, Laval un Partneri Ltd mod Svenska Byggnadsarbetareförbundet.

(26) EF-Domstolen, sag C-438/05, International Transport Workers' Federation og Finnish Seamen's Union mod Viking Line ABP og OÜ Viking Line Eesti.

(27) EF-Domstolen, sag C-346/06, Dirk Rüffert, i sin egenskab af kurator for Objekt und Bauregie GmbH & Co. KG mod Land Niedersachsen.

(28) EFT L 149 af 5.7.1971.

(29) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om de nærmere regler til gennemførelse af forordning (EF) nr. 883/2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger (KOM(2006) 16 endelig – 2006/0006 (COD)).

(30) Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om de nærmere regler til gennemførelse af forordning (EF) nr. 883/2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger«, ordfører: Wolfgang Greif (EUT C 324 af 30.12.2006).

5.7.2 I sin udtalelse har EØSU endvidere understreget den følsomme karakter af forhandlingerne om bilag XI til forordning (EF) nr. 883/2004, hvori der fastlægges bestemte procedurer for, hvordan visse lovbestemmelser skal anvendes. Medlemsstaterne opfordres til heri at anføre de særtræk ved deres nationale systemer, som de ønsker undtaget fra forordningen for at muliggøre en gnidningsløs koordinering af den sociale sikring. Herom har der igennem længere tid fundet intensive forhandlinger sted mellem medlemsstaterne. EØSU har i denne forbindelse opfordret til en hurtig afslutning og anført, at opfølgningen af de subsidiære spørgsmål dog ikke bør forsinke ikrafttrædelsen af den nye forordning, navnlig ikke når der er tale om initiativer fra Kommissionen, der har til formål at forbedre mobiliteten i Europa.

5.7.3 Generelt bør lovgivningsrammen, der sikrer samordning af de sociale sikringssystemer, fremover reagere fleksibelt på den ændrede virkelighed på arbejdsmarkedet, på nye former for beskæftigelse, på forskellene i arbejdstilrettelæggelsen og navnlig på de nye former for mobilitet. Det er nødvendigt at styrke det administrative samarbejde mellem medlemsstaterne baseret på elektroniske processer.

5.8 Generelt modtager migranter sociale ydelser i henhold til den forordning, der samordner socialsikringsordningerne, **forordning** (EØF) nr. 1612/68 i henhold til princippet om lighed, der kommer til udtryk i direktiv 2004/38/EF⁽³¹⁾. Princippet er således, at personer, der opholder sig lovligt i et værtsland, skal have samme ret til at modtage alle ydelser. Ingen bør være udelukket fra ordningen.

5.9 Problemet ligger i, at den generelle retlige ramme består af regler, der ikke har samme retskraft (forordninger, direktiver, domme afsagt af EF-Domstolen). Forordningerne finder anvendelse direkte og uden forskel. Direktiverne gennemføres forskelligt i de enkelte medlemsstater. Derfor bør der i fremtiden sikres gennemsigtighed i og navnlig samhørighed mellem disse regler. Der skal opretholdes et lighedsprincip (f.eks. lige adgang til skattefordele), og retssikkerheden skal bevares. Den retlige ramme vil sandsynligvis ikke blive forenklet, men det er muligt at udfylde en række huller gennem samarbejde mellem medlemsstaterne. Der findes endnu mange muligheder i denne henseende.

⁽³¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/38/EF af 29. april 2004 om unionsborgernes og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område, om ændring af forordning (EF) nr. 1612/68 og om ophævelse af direktiv 64/221/EØF, 68/360/EØF, 72/194/EØF, 73/148/EØF, 75/34/EØF, 75/35/EØF, 90/364/EØF, 90/365/EØF og 93/96/EØF. (EØS-relevant tekst)

5.10 **Mobiliteten på uddannelses- og specialuddannelsesområdet** er et aspekt, der er uløseligt forbundet med fri bevægelighed for personer, og udgør det vigtigste instrument, der gør det muligt at skabe et europæisk rum for uddannelse og erhvervsuddannelse.

5.10.1 EØSU forholder sig positivt til *det europæiske kvalitetscharter*⁽³²⁾ for mobilitet, der tager udgangspunkt i den omstændighed, at mobilitet i forbindelse med uddannelse og erhvervsuddannelse er en integreret del af den frie bevægelighed for personer, og at en forbedring af den europæiske mobilitet på dette område fører til realiseringen af målene i Lissabonstrategien. I chartret foreslås en række principper og foranstaltninger, der finder anvendelse på mobilitet blandt unge eller voksne, deres behov for formel eller uformel uddannelse og deres personlige og faglige udvikling.

5.10.2 Kommissionen har udviklet en række effektive instrumenter til fremme af mobiliteten i Europa på området uddannelse, erhvervsuddannelse og livslang læring. Europass⁽³³⁾ repræsenterer en koordineret række dokumenter, der hjælper de europæiske borgere til at opnå en bedre beherskelse af deres kvalifikationer og deres kompetencer. Med den seneste evalueringsrapport fra 2008 bekræftedes effektiviteten af de nationale centre og internetportalerne samt generelt Europass' merværdi, ligesom der blev påvist en række mangler, navnlig i de af Europass' instrumenter, der ikke begrundes i resultater af uddannelsesmæssig karakter.

5.10.3 Denne dimension skal styrkes via gennemførelsen af den europæiske referenceramme for kvalifikationer for uddannelse og livslang læring⁽³⁴⁾, en ramme, der skal forbindes med de europæiske meritoverførselsordninger⁽³⁵⁾.

5.11 På grund af en særlig stor tilstrømning af arbejdstagere fra tredjelande i tilknytning til de bestemmelser, som Kommissionen har vedtaget for at fremme den lovlige indvandring, bør den nye udfordring, som de europæiske uddannelsessystemer står over for, desuden overvejes.

⁽³²⁾ Det europæiske kvalitetscharter for mobilitet (EUT L 394 af 30.12.2006), <http://europa.eu/scadplus/leg/en/cha/c11085.htm>.

⁽³³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 2241/2004/EF af 15. december 2004 om en samlet fællesskabsramme for større gennemsigtighed i kvalifikationer og kompetencer (Europass).

⁽³⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets henstilling af 23. april 2008 om etablering af den europæiske referenceramme for kvalifikationer for livslang læring (EUT C 111 af 6.5.2008, s. 1).

⁽³⁵⁾ Det europæiske meritoverførselssystem og forslag til Europa-Parlamentets og Rådets henstilling om etablering af det europæiske meritoverførselssystem for erhvervsuddannelse (ECVET) (KOM(2008) 180).

5.11.1 Udvalget afventer ligeledes med interesse resultaterne af den debat, der blev indledt i juli 2008 med offentliggørelsen af Kommissionens grønbog »Migration og mobilitet: udfordringer og muligheder for uddannelsessystemerne i EU«⁽³⁶⁾. I grønbogen opfordres til en undersøgelse af fremtiden og den rolle, som direktiv 77/486/EØF, der i øjeblikket kun vedrører skolegang for børn af migranter fra EU, spiller.

5.12 **Fremme lovlig indvandring og bekæmpe ulovlig indvandring** af personer fra tredjelande i henhold til Kommissionens meddelelse »Mod en europæisk helhedspolitik for migration«⁽³⁷⁾ offentliggjort i november 2006 er et andet bidrag fra Kommissionen til styrkelse af mobiliteten og den lovlige indvandring i Europa som reaktion på de demografiske udfordringer. Kommissionen har inden for rammerne af sit lovgivningspro-

gram for 2007 offentliggjort to lovgivningsforslag⁽³⁸⁾, der skal fremme indrejse og ophold i EU for økonomiske migranter fra tredjelande. Den har fremsat sit forslag om et »blåt kort«, der har til formål at tiltrække højt kvalificeret arbejdskraft til Europa fra disse lande. De rettigheder og forpligtelser, som tredjelandsstatsborgere tillægges i medfør af forslaget til direktiv for så vidt angår ligebehandling med hensyn til løn, arbejdsvilkår, foreningsfrihed og almen og faglig uddannelse, udgør et godt udgangspunkt for indvandringslovgivningen, som skal dække alle kategorier af indvandrede arbejdstagere. EØSU mener, at den overgangsordning, som midlertidigt begrænser den fri bevægelighed for arbejdstagere fra de nye medlemsstater, er en undtagelse, som hurtigt bør afskaffes især med henblik på beskæftigelse af højt kvalificerede arbejdstagere⁽³⁹⁾.

Bruxelles, den 25. marts 2009.

Mario SEPI

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽³⁶⁾ Grønbog »Migration og mobilitet: udfordringer og muligheder for uddannelsessystemerne i EU« (KOM(2008) 423 endelig).

⁽³⁷⁾ Meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet »Den samlede migrationsstrategi efter det første år: Mod en europæisk helhedspolitik for migration« (KOM(2006) 735 endelig).

⁽³⁸⁾ Det drejer sig om forslag til Rådets direktiv om indrejse- og opholdsbetingelser for tredjelandsstatsborgere med henblik på højt kvalificeret beskæftigelse (forslag om indførelse af et blåt EU-kort) (KOM(2007) 637 endelig) og forslag til Rådets direktiv om en kombineret ansøgningsprocedure for en kombineret tilladelse til tredjelandsstatsborgere til at tage ophold og arbejde på en medlemsstats område og om et sæt fælles rettigheder for arbejdstagere fra tredjelande, der har lovligt ophold i en medlemsstat (KOM(2007) 638 endelig).

⁽³⁹⁾ Se fodnote 5.